

MALLOPHAGA U BAŻANTA (*PHASIANUS COLCHICUS* L.) NA DOLNYM ŚLĄSKU

MARIA MODRZEJEWSKA

Zakład Parazytologii Ogólnej Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław

Bogaty materiał (4474 osobniki wszołów) z 117 bażantów odstrzeżonych w jesieni i zimie w latach 1975 - 79 posłużył do określenia stanu jakościowego i ilościowego oraz dynamiki infestacji różnych gatunków wszołów. Przedstawiono też nieznaną dotychczas morfologię i biometrię nimf. Określono zmienność osobniczą u wszystkich stadiów rozwojowych: *Amyrsidea p. megalosoma*, *Uchida phasiani*, *Zlotorzycella colchici*, *Gonicotes chrysocephalus*, *Lipeurus m. maculosus*, *Reticulipeurus m. colchicus*, *Lagopoecus colchicus*. Sporadycznie znaleziono gatunki zawleczone: *Menopon pallens*, *Holomenopon maxbeieri* i *Kelerinirmus fuscus*. Ogólna ekstensywność zarażenia bażantów wynosiła 90,6%, a średnia intensywność 38,2, w tym u ptaków młodych 45,4, a u dorosłych 18,4. W ciągu kolejnych 4 sezonów jesienno-zimowych ekstensywność zarażenia ptaków, niezależnie od wieku była zbliżona (80 - 96%). Natomiast intensywność zarażenia była najniższa w jesieni — 29,4, wzrastała w zimie do 43,5, a w marcu osiągała 93,7. Infestacje wszołów jedno i dwugatunkowe częściej zdarzały się u ptaków dorosłych, u młodych przeważały 3 - 6 gatunkowe. Stwierdzono regularność we wzbogacaniu się chetotaksji u nimf. Niektóre grupy włosków uznano jako diagnostyczne na szczeblach od gatunku do rodziny. Zmienność osobnicza okazała się niewielka (np. dla długości ciała współczynnik zmienności wynosi 3 - 6% — u imago i 4 - 11% — u nimfy).

Adres autorki:

51-148 Wrocław, Przybyszewskiego 63/77

BITING LICE IN PHEASANT (*PHASIANUS COLCHICUS* L.) IN LOWER SILESIA

by

M. MODRZEJEWSKA

Biting lice (4474) individuals found on 117 pheasants coming from autumn and winter shoots in 1975-79 served for qualitative and quantitative determination of various species of mallophagans, as well as their infestation dynamics, also to present the morphology and biometry of nymphs, — so far unknown — and to determine individual variability in all the developmental stages of: *A. p. megalosoma*, *U. phasiani*, *Z. colchici*, *G. chrysocephalus*, *L. m. maculosus*, *R. m. colchicus*, *L. colchicus*. Sporadic stragglers of the following have been also found: *M. pallens*, *H. maxbeieri*, *K. fuscus*. The total extensiveness of biting lice infestation in pheasant was 90,6% and the average intensity — 38,2%, amounting to 45,4 and 18,4 in young and adult birds, respectively. The extensiveness of infestation during 4 consecutive seasons (autumn-winter) was similar (80-96%), whereas the intensity of infestation was the lowest in autumn — 29,4 it increased to 43,5 in winter and reached 93,7 in March. Infestations with one or two species of biting lice were more frequent in adult birds, in young individuals the prevailing infestations consisted of 3-6 species. It was found that chaetotaxy in nymphs increased with a specific regularity. Some groups of hairs have been recognized as diagnostic features on different levels ranging from species to family. Individual variability appeared to be rather low (for instance for body length in imago and nymphs the ratio of variability amounted to 3-6% and 4-11%, respectively).